

ERSO

iute
ERSO
PÄÄSPONSOR

Audi(1) spaa

LEJAREN HILLER,
NINA SHEKHAR,
ØYVIND TORVUND,
WOLFGANG AMADEUS MOZART

8.11.25
FOTOGRAFISKA

20.11.25
GENIALISTIDE KLUBI

EGERT LEINSAAR
MARTA MUTSO
JULIJA ŠIROKOVA
THEODOR SINK
TAAVI ORRO
KADRI-ANN SUMERA
VAMBOLA KRIGUL
MART SOO



iute

ERSO PEASPONSOR

OTSING INSPIRATSIOON AMBITSIOON TIPPTASE



Nii nagu ERSO muusikas, püüdleb ka lute
oma tegevuses kõrgeima kvaliteedi
ja rahvusvahelise mõju poole.

E · R ·  · O

(A)ud(I)ospaa

EGERT LEINSAAR
MARTA MUTSO
JÜLIJA ŠIROKOVA
THEODOR SINK
TAAVI ORRO
KADRI-ANN SUMERA
VAMBOLA KRIGUL
MART SOO
TAMMO SUMERA
TAIVO LINTS

8. november kell 19 — FOTOGRAFISKA TALLINN

20. november kell 19 — GENIALISTIDE KLUBI

EGERT LEINSAAR
MARTA MUTSO
JÜLIJA ŠIROKOVA
THEODOR SINK
TAAVI ORRO
KADRI-ANN SUMERA
VAMBOLA KRIGUL
MART SOO
TAMMO SUMERA
TAIVO LINTS

(tõenäoliselt) Wolfgang Amadeus Mozart (1756—1791)

Muusikaline täringumäng, K.Anh.C.30.01 (*Musikalisches Würfelspiel*, ~1790)

Lejaren Hiller (1924—1994)

„Illiad Suite“ (1957)

First Experiment: presto, andante, allegro

Third Experiment: allegro con brio

Nina Shekhar (1995)

„Honk If You Love Me“ (2018)

Vestlusing tehisarude spetsialisti **Taivo Lintsiga**.

Øyvind Torvund (1976)

„Willibald Motor Landscape“ (2012)

8. novembri kontserdist teeb ülekande ERSO TV (erso.tv), salvestist saab ka järelkuulata ja –vaadata.

Ehkki tänasel päeval räägime palju tehisarust (*artificial intelligence*, AI) ning selle võimalikest mõjudest kunstile ja muusikale, on erisugused tehnoloogilised leiutised ning meetodid paelunud heliloojaid ajast aega. Seejuures pole küsimus kunsti ja muusika enda originaalsuse kohta päevakajaline mitte ainult tehisarust ajastul, vaid käinud igal ajal käsikäes muutustega muusikakultuuris ja tehnoloogias laiemalt. Nii on näiteks filosoof ja sotsioloog **Walter Benjamin** küsinud oma kuulsas essees „Kunstiteos oma tehnilise reprodutseeritavuse ajastul“ (1935), kuidas mõjutab kunsti reprodutseeritavus selle autentsust. Kas kunsti enda tõde kannatab tehnoloogilise reprodutseeritavuse tagajärjel? Kas ühes tehnoloogia arenguga läheb kunstist kaduma originaalsus ja see imetabane „miski“?

Kuigi tänaseks päevaks oleme tänu erinevatele helikandjatele ja voogedastusplatvormidele muusika reprodutseerimisviisidega harjunud, küsime nüüd siiski Benjamini vaimus, kas AI-l on kunsti juurde asja ning mida teeb AI kunsti ning muusika autentsuse ja originaalsusega. Kas need on üldse enam võimalikud? Kas AI on kõigest vahepeatus, mööduv mood, või saab sellest nii meie igapäevaelu kui ka muusikakultuuri loomulik osa? Kas läheme edasi koos AI-ga või pöördume ühel hetkel tagasi reaalsuse juurde? Selliseid küsimusi püüab läbi valgustada tänane kava, mille raames avastame ja eksperimenteerime muusikaga, mis on kas otseselt või kaudselt seotud tänapäeva tehnoloogiaga. Tehisintellektist inspireeritud, sellel põhinevat või hoopis sellele oponeerivat muusikat on kontserdi kavasse valinud ERSO klarnetimängija **Taavi Orro**. Õhtu lõpuks saab publik ise otsustada, kas AI suudab inimloominguuga konkureerida või mitte.

Juba ammu enne AI ajastut on heliloojad viljelenud generatiivset kunsti, mis on komponeeritud või konstrueeritud algoritmiliselt. Generatiivne kunst kui meetod kunsti loomiseks on orienteeritud mingitsorti süsteemile ning sellise kunsti oluline põhimõte on asendada juba eelnevalt valmis tehtud (s.t pregenereeritud) kunstiteos selle loomise protsessiga. Nii nihkub küsimus sellelt, „miks“ kunst on tehtud sellele, „kuidas“ kunst on tehtud. Heliloomingu kontekstis on selle heaks näiteks *Musikalisches Würfelspiel* ehk muusikaline täringumäng, mis genereerib muusikat tuginedes juhusele. Juba 18. sajandil Euroopas populaarsust kogunud mängus kasutatakse juhusliku numברי generaatori põhimõtet — sama, mida kasutavad tänapäeval kõik arvutid —, kus täringu veeretamise abil pannakse muusikalisest ühikutest kui ehitusklotsidest paika teose struktuur. See tugineb ühest küljest kaosele, teisalt korrale. Täna kontserdil kõlav

Näide muusikalisest täringumängust.

ZAHLENTAFEL.

TABLE de CHIFFRES

Ühes tehnoloogia arenguga on rikastunud ka generatiivse kunsti meetodid ning 21. sajandiks on kasutusel palju erinevad efekte ning tehnikaid, mille loomisel on kasutatud arvutite abi. Uuemat muusikat esindab

tänapäeval kontserdil India–Ameerika helilooja ja multimeediakunstnik **Nina Shekhar** (1995), kes uurib identiteedi, haavatavuse, armastuse ja naeru kokkupuutepunkte, et luua julgeid ja intensiivselt isikupäraseid teoseid. Shekhar esineb lisaks heliloomingule flötisti, pianisti ja saksofonistina ning tegutseb õppejõuna, olles parasjagu doktorikraadi kandidaat kompositsiooni erialal Princetoni ülikoolis. Shekhari loomingut iseloomustab elavus ja mõjus ning seda on esitanud mainekad koosseisud nagu New Yorgi ja Los Angelese Filharmoonikud.



Lejaren Hiller oma stuudios.

Klarnetile ja elektroonikale kirjutatud teos „Honk If You Love Me“ (2018) on inspireeritud India tänapäeval kõlavatest autosignaalidest, mis moodustavad vaheldusrikkaid ja äärmuslikke helimaastikke. Pidevaid, metsikuid, elavaid ja ülevoolavaid autosignaale kui tehnoloogilisi vahendeid kasutatakse seal otsekui eneseväljendusviisina ning suhtlusvahendina omamoodi inimlikuks ja individuaalseks kommunikatsiooniks. „Honk If You Love Me“ on selle nähtuse isepärane metaversioon, mis kasutab elektroonikat liiklushelide lagundamiseks ja nende rekontekstualiseerimiseks millekski sügavalt isiklikuks ja inimlikuks.

Teine näide uuemast muusikast on pärit Norra helilooja **Øyvind Torvundi** (1976) sulest, kelle mitmekülgne muusikaline amplituud ulatub klassikalistest kompositsiooniõpingutest kitarristkarjäärini nii rokkmuusikat kui ka improvisatsiooni viljelevates kollektiivides. Ka Torvundi originaallooming on seeläbi justkui erinevate stiilide, võtete ja muusikalise materjali kohtumispaik, muutes tema muusika parimas mõttes ambivalentseks.

Erinevate äärmuste vahel pendeldavad seal nii ootuspärasus kui ka ootamatus, nii tõsiseltvõetavus kui ka humoorikus.

See väljendub markantselt teoses „Willibald Motor Landscape“ (2012), mis loob seoseid arvutimängude helide, folkmuusika, maanteemüra, vibulöögi, autoraadiote ja barokkmuusika vahel. Teost iseloomustavad Torvundile omaselt ambivalentsus ja erinevad vastandid: tehnilik ja loomulik, vana ja uus, klassikalised instrumendid ja igapäevased helid. Torvund on teoses andnud interpreetidele vabaduse muusikalist materjali ise vormida ning seeläbi on tegu ilmeka näitega muusikalisest kompositsioonist, kus on elegantises dialoogis performatiivne ja interpretatiivne praktika. Teos püüab sellisena justkui meid ümbritsevaid helisid kokku koguda, kuid on seejuures rohketest tsitaatidest hoolimata üdini originaalne ja autentne.

Aurora Ruus

E · R ·  · O

EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER

ERSO
PEASPONSOR

 iute

TOETAB

MÖVENPICK
HOTEL TALLINN

LEEDU RIIKLIK
SÜMFOONIAORKESTER

Brahms ja Mahler

21 | NOVEMBER
ESTONIA KONSERTISAAAL
2025

ROMANTIKA

KLAVER
LUKAS GENIUŠAS

LEEDU RIIKLIK
SÜMFOONIAORKESTER

DIRIGENT
GINTARAS
RINKEVIČIUS

BRAHMS
MAHLER



TAAVI ORRO on klarnetist, kelle lähiaastate tähtsamate ülesastumiste hulka kuuluvad projektid koosseisudega Klangforum Wien, Helsingi Linnaorkester, Lahti Sümfooniaorkester, Eesti Festivaliorkester ja Staatskapelle Dresden, kontserdid Helsingi Musiikkitalos ja festivalidel impuls, AFEKT ning COMMUTE. Alates 2024. aastast mängib Taavi ansamblis Track3, mis on pühendunud 20. ja 21. sajandi muusikale.

Bakalaureusekraadi omandas Taavi Saksamaal Hannoveri muusika- ja teatriakadeemias Johannes Peitzi klarnetiklassis. Magistriõpingud viisid ta Helsingisse Sibeliuse akadeemiasse, kus ta õpetaja oli Harri Mäki. Lisaks on Taavi õppinud Karlsruhe (HfM Karlsruhe) Wolfgang Meyeri ja Sebastian Manzi ning Oslos Norra muusikaakadeemias Björn Nymani juures.

Taavi on teinud koostööd kaasaegset muusikat viljelevate ansamblitega Klangforum Wien (Austria), ur.werk (Saksamaa), Schallfeld Ensemble (Austria) ning Tallinna Uue Muusika Ansambel. Ta on üles astunud Balti Muusika Päevadel, ning festivalidel AFEKT ja COMMUTE (Eesti), IEMA Klangspuren Schwaz ja impuls (Austria), Magazin-Festival 2025 (Saksamaa) ning Tongyeong International Music Festival ja Daegu International Contemporary Music Festival (Lõuna-Korea). Õpingute ajal Saksamaal oli Taavi Live Music Now Hannover e.V. stipendiaat ning esines koos saksa metsasarvemängija Marie Luise Neunackeri ning Minguet kvarteti liikmetega Engersi lossis (Villa Musica).

Alates 2019. aastast on Taavi Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri liige. Alates 2025. aastast on ta külalisõppejõud Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias.



EGERT LEINSAAR



MARTA MUTSO



JÜLIJA ŠIROKOVA



THEODOR SINK



KADRI-ANN SUMERA



VAMBOLA KRIGUL



MART SOO



TAMMO SUMERA



TAIVO LINTS

SÕPRADE KLUBI

Sõprade Klubi liikmetele pakume mitmeid hüvesid ning kutsume neid osalema eriüritustel.

Pianissimo 75€ aastas

Tasuta kavalehed, privaatne garderoob, varane ligipääs uue hooaja piletitele ja muud hüved.

Piano 150€ aastas

Sooduspiletid, kutsed avatud proovidesse ja muud hüved.

Mezzoforte 300€ aastas

Kutsed avakontserdile ning vastuvõttudele, üllatuskingitused ja muud hüved.

Forte 500€ aastas

Lavatagused tuurid, kutsed ava- ja lõppkontserdile, aastaringsed soodustused ja muud hüved.

Fortissimo 1000€ aastas

Kohtumised muusikutega, kutsed orkestri üritustele ja muud hüved.

Sõprade sisering 3000+ €

Avalda oma toetusega suuremat mõju, liitudes Sõprade Siseringiga. Siseringi annetus on ühekordne panus alates 3000€, mis on suunatud kindlasse valdkonda. Sinu toetus tasustatakse ainulaadse soodustuste komplektiga just selles valdkonnas, mida toetad.

MAESTRO | SOLIST | ERSOKAS
TURNÉE | INSTRUMENT | HARIDUS

TOETAME KOOS!
erso.ee/toeta



EESTI RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER (ERSO) on elav ja mitmekülgne orkester, kes püüdleb alati tipptaseme poole. Eesti vanimal ja mainekaimal regulaarselt tegutseval sümfooniaorkestril täitub sel hooajal 99. tegevusaasta. ERSO ajalugu ulatub aastasse 1926 ning sarnaselt paljude omataolistega maailmas on see seotud rahvusliku ringhäälingu sünni ja arenguga. Alates hooajast 2020/2021 on enam kui 100-liikmelise orkestri peadirigent ja kunstiline juht Olari Elts. Neeme Järvi jätkab koostööd ERSOga eluaegse aupeadirigendina, orkestri kunstiline nõustaja on Paavo Järvi, varasemad peadirigendid on olnud Olav Roots, Paul Karp, Roman Matsov, Neeme Järvi, Peeter Lilje, Leo Krämer, Arvo Volmer, Nikolai Aleksejev ja taas Neeme Järvi.

ERSO on käinud arvukatel turneedel ning osalenud mainekatel rahvusvahelistel muusikafestivalidel. 2023. aasta mais toimus orkestri esimene kontserdireis Suurbritanniasse, kus kahe nädala jooksul anti 11 kontserti. 2022. aastal esineti Olari Eltsi juhatusel Nürnbergis, Münchenis ja Pariisis. 2021. aasta novembri lõpus osalesid ERSO ja Elts Poolas rahvusvahelisel Kesk- ja Ida-Euroopa muusikafestivalil „Eufonie“. 2019. aastal avasid ERSO ja Neeme Järvi Prantsuse Raadio maineka Montpellier’ muusikafestivali ning orkester käis Kesk-Euroopa turneel, kus Neeme Järvi juhatusel esineti Viini Musikvereini kuldses saalis, Linzi Brucknerhausi suures saalis, Praha Rudolfinumi Dvořáki saalis ja Bregenzi Bodensee saalis ning Mihhail Gertsji juhatusel Saksamaal Erlangenis ja Viersenis. Veel on esinetud sellistel maailmalavadel nagu Berliini Konzerthaus, New Yorgi Avery Fisher Hall (praeguse nimetusega David Geffen Hall), Peterburi filharmonia suur saal ja Maria Teatri kontserdisaal, Kölni filharmonia, Helsingi Musiikkitalo, Stockholmi Berwaldhallen jt.

ERSO plaadistuste kõrget kvaliteeti on esile tõstetud mainekates klassikalise muusika ajakirjades ning sellega on kaasnenud mitmed tunnustused, millest olulisim on Eesti esimene Grammy (2004, dirigent Paavo Järvi), värskemad aga aasta klassikaalbumi tiitel 2020. aastal Eesti muusikaauhindade jagamisel Elleri sümfooniliste poeemide teise plaadi eest (dirigent Olari Elts) ning kultuurkapitali helikunsti sihtkapitali aastapreemia ERSO-le ja Olari Eltsile seniste Elleri muusika salvestiste eest. Suurepärane koostöö on ERSO-l selliste mainekate plaadifirmadega nagu Chandos, BIS, Onyx, samuti Ondine, ERP jt.

Lisaks kohalikele raadio- ja telekanalitele on ERSO kontserte üle kandnud Mezzo ja medici.tv ning EBU vahendusel on need jõudnud paljudesse Euroopa raadiojaamadesse. 2020. aastal alustas tegevust ERSO TV (erso.tv), kus saab vaadata kõiki orkestri live-kontserte ning juba toimunud esinemisi.

AITÄH TOETAMAST!

ERSO PEASPONSOR



SPONSORID



NORDIC
CATERING



LIVIKO
— anno 1898 —

myfitness
world class gym & studios

TOETAJAD



PAKEND & PRINT
ERSO TRÜKIKESKUS



KULTUURIMINISTEERIUM



piletik
keskus
Powered by sviby

FORTISSIMO

1000€

Aare Viira
Allar Jõks
David O'Brock
Egon Elstein
Johan Randvere
Kadri Lindpere
Lauri Ligi
Rain Tamm
Siim Kallas
Tõnu Kuddu

FORTE

500€

Annika Kuimet
Evi Rooda
Karin Punning
Kristjan Pomm
Lauri Almann
Raivo Stern
Siim Kallast
Toomas Prangli
Ülle Kruuse

MEZZOFORTE

300€

Aare Olander
Helge Talts
Ingrid Männik
Juta Tiidus
Lembit Talts
Maret Maripuu
Piret Tuul
Riina Cohen
Siim Aben
Triin Siim
Tunne Kelam

PIANO

150€

Aime Lindpere
Aivo Hallist
Allan Randmaa
Andrus Lehtmetts
Ants Hinno
Ants Kerde
Ants Orgulas
Eero Hammer
Harri Miikk
Heidi Pruuli
Jaan Riikoja
Jonna Pechter
Jüri Šamov–Liver
Jüri Suursoo
Kaidi Ruusalepp
Kärt Hammer
Kärt Põldsam
Katre Viljalo
Katrín Veskimäe
Kristel Leppik
Kristiina Kahur
Liina Anier–Pärn
Mai Stern
Maia Remmelgas
Mall Petersen
Mare Hammer
Mare Jugandi
Marika Laar
Martin Juusu
Nele Laidvee
Patrick Soome
Peep Laar
Reet Nurmeots
Sander Pullerits
Sirje Almann
Tanel Ross
Tiit Kruus
Urve Pappa
Velle Hammer
Anonüümne ®

PIANISSIMO

75€

Aime Talvik
Andres Vasarik
Anne Artus
Elena Aben
Elle Nellis
Elna Kaasik
Ene Krigul
Enel Pehap
Gennadi Vihman
Heiki Meos
Helle Kulbas
Ilja Sundelevitš
Irina Zundelevich
Juta Keskküla
Katariina Lepiku
Leila Eespere
Liina Linsi
Lilian Heikkilä
Marika Eljas
Merle Keskküla
Piret Nõmmela
Riina Talvik
Silva Pastak
Sirje Pöder
Sirje Urb
Tiia Ruben
Tiina Hiie
Tiit Vilms
Triin Lekk
Viive Savel
Viivi Villemson
Viive Põldmäe
Vivian Rennel
Vladimir Panov



*Liitudes ERSO Sõprade
Klubiga, toetate
Eesti esindusorkestrit
ning panustate
Eesti kultuuri- ja
muusikaellu. Sõprade
klubi liikmetele pakume
mitmeid hüvesid
ning kutsume neid
osalema eriüritustel.
**Liitu ERSO sõprade
klubiga!***

DOONORID

Anne Murof
Hans Kristian Laur
Kristjan Pomm
Morgan Merrell
Signe Vaiknemets
Siim Kallast
Ülle Peljo
Vladislava Vassitskina



KUTSUME KUULAMA

NEEME JÄRVI JA TRULS MØRK

R, 14. NOVEMBER KELL 19

ESTONIA KONTSERDISAAL

Ludwig van Beethoven 11 Mödlinger tantsu, WoO 17

Wolfgang Amadeus Mozart Klaretikvintett A-duur, KV581

Camille Saint-Saëns Tšellokontsert nr 1 a-moll, op. 33

Franz Schubert Sümfoonia nr 8 h-moll, D759

TRULS MØRK TŠELLO, SOO-YOUNG LEE KLARNET, ERSO, DIRIGENT NEEME JÄRVI

LEEDU RIIKLIK SÜMFOONIAORKESTER. BRAHMS JA MAHLER

R, 21. OKTOOBER KELL 19

ESTONIA KONTSERDISAAL

Johannes Brahms Klaverikontsert nr 1 d-moll, op. 15

Gustav Mahler Sümfoonia nr 1 D-duur

LUKAS GENIUŠAS klaver, Leedu Riiklik Sümfooniaorkester, dirigent GINTARAS RINKEVIČIUS



LIVIKO
— anno 1898 —

NORDIC
CATERING


RADISSON COLLECTION
TALLINN

 **NORDAID®**

E · R · · O

Estonia pst 4
10148 Tallinn
tel 6 147 787
erso@erso.ee
www.erso.ee

Kuula ja vaata uuesti!

 **ERSO.TV**